AKICI KONUŞMA BOZUKLUĞU OLAN VAKANIN İŞİTSEL İŞLEMLEME AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE TERAPİ YAKLAŞIMLARI

XI. Ulusal Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları Kongresi
7-10 Ekim 2022
Tarsus Üniversitesi
Tarsus / MERSİN

Işık Sibel KÜÇÜKÜNAL[a], Gözde BAYRAMOĞLU ÇABUK[b]

[a]Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

[b]Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi, KBB ABD, İşitme ve Konuşma Merkezi

GİRİŞ VE AMAÇ

Kekemelik nedenleri araştırılan ve terapi programları üzerinde çalışılan en yaygın konuşma bozukluklarından biridir. İşitsel İşlemleme Bozukluğu'nun (İİB) kekemelikteki rolü üzerine birçok teori ileri sürülmektedir. İşitsel işlemleme açısından araştırılması kekemeliğin patofizyolojisi ve işitsel sistemle nasıl bir ilişkisi olduğu hakkında bilgi verebilir (Farazi, Hosseini Dastgerdi ve Khavarghazalani, 2022; Lotfi ve ark., 2020).

Kekeleme durumunun doğası santral işitsel işlemleme bozukluğu olabilir mi? sorusunun araştırılması ve eğitsel tedavi programlarına ışık tutması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

7 yaş 8 aylık, ilkokul 2.sınıf öğrencisi erkek vakada kekemelik şikayeti mevcuttur. İşitme testi, Kekemelik Şiddeti Değerlendirme Aracı-4 (KEŞİDA-4) (Mutlu, Bacık Tırank ve Gündüz, 2020) , İşitsel İşlemleme Testleri (SCAN-C: Test for Auditory Processing Disorders in Children-Revised) (Yalçınkaya, Türkyılmaz, Keith ve Harris, 2015), Hacettepe Artikülasyon Testi (HAT) (Yalçınkaya, Bayar Muluk ve Budak, 2010) ve Konuşma Seslerini Tanıma Testi (KSTT) (Küçükünal, 2012) ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Test sırasında dikkatli, canlı, istekli, özgüveni yüksek, iletişime açık bir çocuk olduğu ve bir yetişkin gibi dinleyip cevapladığı gözlenmiştir.

Scan-C sonuçları: Filtrelenmiş Kelime Sağ: 19/30 – Sol: 20/30;

Gürültüde Kelime Tespiti: Sağ: 24/30 – Sol: 24/30;

Dikotik Kelime: Toplam Sağ:35/50 – Toplam Sol: 27/50, İlk Sağ: 23/25, İlk Sol: 18/25;

Dikotik Cümle: Sağ: 8/10 – Sol: 4/10.

Hacettepe Artikülasyon Testi (HAT): Aşağıdaki seslerin gelişiminde gecikme bulundu. /r/, /ş/, /s/ ve /z/.

Konuşma Seslerini Tanıma Testi (KSTT): Doğru taklit edilen konuşma sesi sayısı 45 olup hafif derecede bozukluk bulundu.

KEŞİDA-4: Toplam puan: 20; Hafif şiddette kekemelik bulundu.

Duyduğu anda yazma ve yaşına uygun metin okuma çalışması yapılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kekemelik şikayeti olan vakanın Scan-C Dikotik Kelime alt testinde kulaklar arası fark bulunmuştur. Bu alt test İşitsel sistemin nörolojik yollarını ve corpus callozumu değerlendirmek, lisan için dominant olan hemisferi tespit etmek için kullanılmaktadır. Mevcut bulgu kulaklar arası işlemleme farkını göstermektedir. KSTT testi konuşma sesini saf ve tek olarak üretmeye yönelik olup işitsel işlemleye ait bir fonksiyonu göstermektedir. Fonem tespitinde hafif derece bozukluk bulunması, gelen konuşma sinyalinin akustik özelliklerinin ve süre farklılıklarının tespitinde gecikme olduğunu göstermiştir. Mevcut bulgular kekemelikte İİB'nin rolünü vurgulamaktadır. Bulgular göz önüne alındığında fonem tespit etme eğitimi olan Buffalo Model (Katz, 2007), süre işlemleme için Temporal İşlemleme (Musiek, 1994), Fonolojik farkındalık ve otomatik isimlendirme (Yalçınkaya ve Belgin, 2007) eğitimlerinden oluşan terapi programı oluşturulmuştur.

Kekemelik şikayeti olan vakaların işitsel işlemleme açısından değerlendirilmesi ve bozukluğun doğasına uygun terapi programlarının hazırlanması mevcut konuşma bozukluğunun eğitsel tedavisine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akıcı Konuşma Bozukluğu, İşitsel İşlemleme Becerisi, Scan-C Test, Terapi

KAYNAKLAR

Farazi, M., Hosseini Dastgerdi, Z., & Khavarghazalani, B. (2022). What is the role of auditory processing in stuttering? A mini review of previous knowledge. *Hearing, Balance and Communication*, *20*(1), 1-7.

Lotfi, Y., Dastgerdi, Z. H., Farazi, M., Moossavi, A., & Bakhshi, E. (2020). Auditory temporal processing assessment in children with developmental stuttering. *International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology*, *132*, 109935.

Mutlu, A. İ. , Bacık Tırank, Ş. & Gündüz, B. (2020). 6 Ve 16 Yaş Okul Çocukları Arasındaki Ssı-4-Tr / Keşida-4 Dördüncü Baskısının Türkçe Versiyonunun Güvenilirliği Ve Geçerliliği . *Izmir Democracy University Health Sciences Journal*, 3 (2), 135-144 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/en/pub/iduhes/ issue/ 56951/735932

Yalçınkaya, F., Türkyılmaz, M.D., Keith, R., Harris, R. (2015). The scan-c (children) in testing for auditory processing disorder in a sample of turkish children. *Journal of International Advanced Otology.* Vol. 11, 50-51.

Yalçınkaya F., Bayar Muluk N, Budak B.(2010). Speech Sounds Acquisition Evaluated by Speech Sound Development Test (SSDT) in Turkish-SpeakingChildren. *The Journal of International Advanced Otology*, 6 (1):60-66.

Küçükünal, I. S. (2012). *Konuşma sesleri tanıma testi (kstt) Türkçe geçerlik güvenirlik çalışması.* Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Katz, J. (2007). APD evaluation to therapy: The buffalo model. *Available in: http://www. audiologyonline. com/articles/apd-evaluation-to-therapy-buffalo-945*.

Musiek, F. E. (1994). Frequency (pitch) and duration pattern tests. *Journal of the American Academy of Audiology*, *5*(4), 265-268.

Yalçınkaya, F. & Belgin, E. (2007). *5-8 yaş dilin klinik değerlendirilmesi (DKD-4)* Hacettepe Üniversitesi Odyoloji Bilim Dalı, Eğitim Odyolojisi Ankara: Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Basımevi.